

Kihívások és megoldások a kártérítés és a sérelemdíj mértéke meghatározásának bírói gyakorlatából

XVII. AIDA Budapest Biztosítási Kollokvium

2024. november 22.

Dr. Zumbók Péter

bíró, Kúria

A sérelemdíj mértékének meghatározása

A magánjogi büntetés funkció

A magánjogi büntetés funkció

- **Kúria Pfv.IV.20.432/2019/5. (BH 2020.235.)**
- A sérelemdíj mértékének meghatározásakor a jogintézmény büntető funkciójára a sértettnek okozott hátrány nagyságától függetlenül figyelemmel kell lenni. Így a bíróság a sérelemdíj mértékében akkor is kifejezésre juttathatja a társadalom rosszallását, ha a sértettnek okozott hátrány nem jelentős.

A magánjogi büntetés funkció

- **Kúria Pfv.III.20.691/2020/6.**
- A biztosítóval szembeni közvetlen igényérvényesítés esetén is érvényesíthető a sérelemdíj büntető funkciója.

A magánjogi büntetés funkció

- **Kúria Pfv.III.21.018/2020/5.**
- A sérelemdíjnál a büntető funkció figyelembevételére nem történhet automatikusan, csak az eset összes körülményének értékelésével.

A magánjogi büntetés funkció

- **Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.158/2019/4.**
- A sérelemdíj elsődleges funkciója a jogsértés vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja, reparálása; e kompenzációs funkció mellett a sérelemdíj fizetésére kötelezésnek nyilvánvalóan lehet/van prevenciós funkciója is, ugyanis – mint minden szankciónak, úgy e szankciónak is – célja a jogsértéstől való távoltartás, „elriasztás” (a sérelemdíj megfizetésére kötelezés mint a jogsértőre hátrányos jogkövetkezmény ennyiben egyúttal represszív szankció is), azonban a sérelemdíj fizetésére kötelezésnek nem célja a jogsértő „megbüntetése”.

A magánjogi büntetés funkció

- **Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.134/2024/7.**
- A Ptk. hatálybalépése óta egyre markánsabban ebbe az irányba alakuló bírói gyakorlat a sérelemdíj magánjogi büntető funkciójának mind nagyobb teret látszik engedni. Ahogyan az számos eseti döntésben is megjelenik, a Ptk. 2:52. § szerinti mértéket befolyásoló jelentős körülmények, így a felróhatóság mértéke, a jogsértés súlya, illetve ismétlődő jellege mentén egyre inkább meghatározó, determinációs tényezőként jelenik meg a jogintézmény alkalmazásában a magánjogi büntető funkció.

A magánjogi büntetés funkció

- „A sérelemdíj alkalmazásának gyakorlata” tárgykörére felállított joggyakorlat-elemző csoport összegző megállapításai (kivonat az összefoglaló véleményből)
- A bíróságok nem minden esetben, de általában figyelembe vették a sérelemdíj speciális funkcióit is, így a kompenzációs, preventív és magánjogi büntetés funkcióját is. Ezek külön kiemelése és értékelése azokban az esetekben történt, ahol a jogsértés jellege, annak súlyossága, illetve a felróhatóság mértéke azt indokolta. Helyeselhető az az álláspont, amely szerint a kompenzációs és a megelőző (preventív) funkció nem különíthető el élesen, egymásra tekintettel fejtik ki hatásukat és a sérelemdíj elsődleges funkciója a jogsértés vagyoni elégtétellel történő kompenzációja, csak másodsorban vehető figyelembe a magánjogi büntetés funkciója.

A kétszeres értékelés tilalmának érvényesítése

A kétszeres értékelés tilalmának érvényesítése

- **Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.316/2018/4. (BDT 2019.4015.)**
- Ha a bűncselekményt is megvalósító személyiségi jogot sértő magatartás miatt a jogsértő személyt büntetőjogi felelősségre vonták, a sérelemdíj összegének meghatározása során – a kétszeres értékelés tilalmába ütközés elkerülése érdekében – a kompenzációs funkciónak van meghatározó szerepe.

A kétszeres értékelés tilalmának érvényesítése

- **Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.479/2018/3. (BDT 2019.4063.)**
- Ha a bűncselekményt is megvalósító személyiségi jogot sértő magatartás miatt megtörtént a jogsértő személy büntetőjogi felelősségre vonása, a büntetési cél figyelembevételére a sérelemdíj összegének meghatározása során a kétszeres értékelés tilalmába (ne bis in idem) ütközne, ezért ilyen esetben kizárólag a kompenzációs cél szem előtt tartásával határozható meg a megítélhető sérelemdíj mértéke.

A kétszeres értékelés tilalmának érvényesítése

- **Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.034/2020/5.**
- Mivel az alperes szabálysértési felelősségre vonása megtörtént, ezért a kétszeres értékelés tilalma miatt a sérelemdíj magánjogi büntetés elemet nem tartalmazhat.

A kétszeres értékelés tilalmának érvényesítése

- **Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.034/2023/4. (BDT 2024.4728.)**
- Az alperessel szemben alkalmazott büntetőjogi hátrány (intézkedés) önmagában nem zárja ki, hogy a sérelemdíj magánjogi büntetés jellegére is figyelemmel legyen a bíróság.

A kétszeres értékelés tilalmának érvényesítése

- **Összefoglaló vélemény kivonat**
- A csoport megítélése szerint a sérelemdíj mint a személyiségi jog megsértésének kompenzációja és egyben magánjogi büntetése nem veszíti el ez utóbbi funkcióját azáltal, hogy a jogsértőt – amennyiben magatartása büntetőjogi tényállást is megvalósított – a büntető bíróság elmarasztalta és vele szemben büntetőjogi szankciót alkalmazott. A két jogág eltérő szempontból minősíti és a szükséghez képest pönalizálja a magatartást.

A törvény által nevesített szempontok

A jogsértés súlya

- A bíróságok a jogsértés tárgyi súlyára több esetben csak általánosságban utalnak, máskor azonban meghatározzák a jogsértés súlyát (durva; jelentős; kiemelkedő; nem kiemelkedő súlyú, ugyanakkor nem is jelentéktelen; közepes; csekély; kifejezetten csekély).

Az ismétlődő jelleg

- **Kúria Pfv.IV.20.432/2019/5. (BH 2020.235.)**
- A sérelemdíj mértékének meghatározásakor figyelembe veendő körülmények nem mindegyike áll okozati összefüggésben a sértettnél jelentkező hátrány nagyságával. Így a jogsértés ismétlődő jellegét akkor is értékelnie kell a bíróságnak, ha az nem volt kihatással a nem vagyoni sérelem nagyságára.

Az ismétlődő jelleg

- **Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.346/2020/5.**
- A felperes megfelelően alátámasztotta, hogy az alperes több ízben jelentetett meg róla valótlannak bizonyult közléseket. A jogsértés ismétlődő jellege azonban csak abban az esetben értékelhető a sérelemdíj nagyságának meghatározása körében, ha a perben sérelmezett közlésekkel azonos tartalmú nyilatkozatot jelentetett meg az alperes többször is. Különösen súlyosnak tekinthető a jogsértés akkor, ha arra vonatkozóan korábban már történt bírósági marasztalás. Más értelmezés mellett a sérelemdíj alkalmazása kifejezetten büntetőjogias színezetet öltene.

A felróhatóság mértéke

- a jogsértés nem volt szándékos, vélhetően figyelmetlenség, leterheltség okozta (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.191/2018/5/II.),
- az alperes többszörösen negligens, illetve szándékos magatartása (Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.222/2018/3- II.),
- a felróhatóság körében értékelt körülmény, hogy az alperes egy igen érzékeny személyes adattal összefüggésben követett el jogsértést (Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.889/2018/4/II.),
- az egészségügyi szolgáltató súlyos diagnosztikai hibája, nagy fokú felróhatóság (Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.070/2020/9.),

A felróhatóság mértéke

- a felróhatóságot súlyosbította, hogy az alperes kritika nélkül híresztelte a felperesre vonatkozó egyoldalú, elfogult, valótlan, a felperes hiteltelenítését célzó tájékoztatást (Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.399/2019/5- II.),
- szándékos bűncselekmény esetén a felróhatóság mértéke nem maradhat értékeletlenül (Pécsi Törvényszék 2.Pf.20.518/2018/3.),
- súlyos mértékű felróhatóság a felperesek gyermekének halálához vezető, szándékos és tudatos mulasztás esetén (Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.340/2020/5.)

A jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása

- E szempont hangsúlyos értékelése a kiemelten védett jogtárgyak (élet, testi épség, egészség), valamint a jóhírnévhez és a családi élethez való jog esetében jelenik meg hangsúlyosan. Az említett hatás hiánya pedig gyakran a sérelemdíj megfizetése iránti keresetnek a személyiségi jogsértés megvalósulása ellenére történő elutasításának indokaként szolgál.

A jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása

- a jogsértésnek a sértettre gyakorolt hatásaként a sértett mindennapi életvitelében bekövetkezett negatív változások, a korábbi szabadidős tevékenységekben való akadályozottság és a szociális kapcsolatok beszűkülésének figyelembevétele (Székesfehérvári Törvényszék 1.Pf.220/2020/6., Pécsi Törvényszék 2.Pf.20.001/2020/5/I., Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.228/2020/6.),
- a sértett környezetére gyakorolt hatásént annak kiemelt értékelése, hogy a jogsértés széles sajtónyilvánosságot kapott (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.235/2020/4., 17.Pf.20.370/2020/5.)

A jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása

- **Kúria Pfv.III.21.414/2019/4. (BH 2021.74.)**
- Hozzá tartozó elvesztése esetén a sérelemdíj mértékének meghatározásakor nem vehető figyelembe az a tény, hogy az elhunyt hozzá tartozó hanyatló egészségi állapota miatt már nem vehet részt olyan intenzitással a család életében, mint korábban. A család egységét, az összetartozást, a korábban kialakult szoros kötődést a családtag állapotának romlása nem bontja meg.

A jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása

- **Kúria Pfv.IV.20.963/2021/6. (BH 2022.180.)**
- Ha a személyiségi jogaiban megsértett felperes a nemzeti közösségének aktív tagja, akkor az általa követelt sérelemdíj mértékének meghatározásakor a jogsértés következményeit is ennek figyelembevételével kell értékelni, vagyis annak kell alapvető jelentőséget tulajdonítani, hogy ebben a szűkebb társadalmi közegben a kifogásolt közlések miként hatottak a felperes személyének megítélésére.

A hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlat

A hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlat

- **Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.036/2023/5.**
- Az eseti bírói döntések által formált értékszínvonal szempontot ad a sérelemdíj nagyságrendi behatárolásához, a hasonló ügyekben hozott ítéletek reprezentálnak egyfajta bírói gyakorlatot, amelyektől való számottevő eltérés az egyes sérelmet szenvedett személyek közötti indokolatlan különbségtételre vezetne. A bírói gyakorlatban esetről-esetre értékelt összegek így orientáló szempontként figyelembe veendőek az egyedi jogsérelemhez rendelt sérelemdíj nagyságrendjére vonatkozóan.

A hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlat

- **Kúria Pfv.III.22.392/2016/6.**
- Az összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntések értékelése nem jelenthet mechanikus, számszerűsíthető összevetésen alapuló vizsgálatot.

A hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlat

- **Kúria Pfv.III.20.566/2021/5.**
- A bírói gyakorlatban formálódó értékszínvonal az összeg meghatározásának csak a nagyságrendi behatárolásához ad szempontot. A személyiségi jogsértések és hátrányos következményeik különbözőségei nem teszik lehetővé az eltérő összegek ennél pontosabb összevetését. Emiatt nem azt kell megindokolja a bíróság, hogy mennyiben tér el más korábbi döntésektől, hanem azt, hogy az adott ügy egyedi körülményei milyen összeg meghatározását indokolják.

A hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlat

- **Kúria Pfv.III.20.279/2018/4.**
- A más, hasonló tényállású ügyekben megállapított összegszerűségek nem növelhetők automatikusan sem a károsodás időpontjára, sem a károsult élettartamára figyelemmel, ezen időintervallumokkal arányosan, hiszen az ügyben eljáró bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékét az ügy összes körülményének, a perbeli káresemény valamennyi egyedi sajátosságának figyelembevételével, saját belátása szerint határozza meg. Nem lehet a nem vagyoni kártérítésekkel szemben olyan követelményt sem támasztani, hogy az a korábbi döntésekhez képest évenként hozzávetőlegesen az infláció mértékét követve növekedjen.

A hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlat

- **Összefoglaló vélemény kivonat**
- 2020-ig, a korlátozott precedensrendszer bevezetése előtt az összehasonlításra alkalmas összecszerű bírói gyakorlatra történt hivatkozással kapcsolatban eltérő döntések születtek. A bírói gyakorlat említésének teljes hiányától kezdve, az általánosságban történő utaláson át, néhány ítélet példakénti említésén keresztül, a részletes, összehasonlító elemzésig minden megoldás megfigyelhető volt a vizsgált ítéletekben. A bíróságok határozataik indokolásában rendszerint felhívják a felek figyelmét az ügyben általuk hivatkozott határozatok irreleváns voltára.

Az értékviszonyok és azok változása

Az értékviszonyok és azok változása

- **Kúria Pfv.III.20.991/2022/4.**
- A régi Ptk.-n alapuló bírói gyakorlat – a jogszabály vagy a bírói gyakorlat által direkt módon nem definiált – értékviszonyokban történt változást mint a nem vagyoni kártérítés mértéke meghatározásánál lényeges szempontok egyikét értékelte, és általában köztudomású tényként vette figyelembe.

Az értékviszonyok és azok változása

- **Kúria Pfv.III.20.104/2024/5. (BH 2024.182.)**
- A minimálbér alakulása az értékviszonyok változásának megjelenítésére nem lehet alkalmas, és ebből következően a sérelemdíj mértékének ahhoz igazodó meghatározása sem lehet elfogadható. A minimálbér változása ugyan nem függetleníthető az értékviszonyok változásától, de abban számos egyéb, különböző gazdaságpolitikai célkitűzések szempontjából lényeges körülménynek is szerepe lehet.

Az értékviszonyok és azok változása

- **Összefoglaló vélemény kivonat**
- Az a többségi gyakorlat követendő, amely szerint az ítélethozatalkori értékviszonyok figyelembevétele esetén késedelmi kamat az elsőfokú ítélet meghozatalától jár. A kamatköveteléssel kapcsolatban megfigyelhető helytelen gyakorlat szerint az elsőfokú bíróság a kamatkövetelést azért utasította el, mert az ítélethozatalkori ár- és értékviszonyok alapján határozta meg a sérelemdíj mértékét.
- A sérelemdíj (a kártérítéshez hasonlóan) a jogsértés/károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékessé válik. Amennyiben a bíróság nem az ebben az időpontban fennálló, hanem az ítélethozatalkori ár- és értékviszonyok alapján mérlegeli az összegszerűséget, úgy az esedékesség időpontját az ítélethozatal idejében határozza meg.

A sértetti közrehatás

A sértetti közrehatás

- **Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.507/2018/4.**
- Míg a nem vagyoni kártérítésnél az összegszerűség meghatározásánál figyelembe lehetett venni a károsult közrehatását, addig a sérelemdíj meghatározásánál – különös tekintettel a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében írtakra – nem.

A sértetti közrehatás

- **Kúria Mfv.X.10.064/2020/4. (BH 2021.49.)**
- A sérelemdíj mértékének megállapítása során kármegosztásnak nincs helye. Az összegszerűen meghatározható károknál alkalmazható kármegosztás helyett a sérelemdíj összegénél mérlegelhető a sértett esetleges közrehatása.

A sértetti közrehatás

- **Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.408/2021/7. (BDT 2023.4590.)**
- Sérelemdíj esetén nincs összegszerűen kifejezhető nem vagyoni sérelem, amelynek egy meghatározott részét a sértettre lehetne áthárítani, így az összegszerűen meghatározható károknál alkalmazható kármegosztás helyett a sérelemdíj összegénél mérlegelhető a sértett esetleges közrehatása.

A köztudomás

A köztudomás

- a sértettnek a kifogásolt sajtóközleményben megjelentek miatt a munkahelyén és ismerősi környezetében magyarázkodnia kellett (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.808/2019/3/II.),
- a házastársi hűtlenségre vonatkozó valótlan tényállítások mélyen érintik a személy társadalmi megítélését, és maguk után vonják az emberek rosszallását (Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.630/2019/4-II.),
- a kegyeletsértő temetési szertartás hozzájárul a gyász elmélyüléséhez és elhúzódásához (Pécsi Törvényszék 2.Pf.20.115/2019/3.),

A köztudomás

- a baleset bekövetkezéséből eredő negatív pszichés hatások, a poszttraumás stressz bekövetkezése (Budapest Környéki Törvényszék 2.Pf.20.498/2020/8.),
- a felperes nevének korrupciós bűncselekményekkel történő összekapcsolása (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.211/2019/3.),
- a magyar társadalom általános erkölcsi értékítélete szerint az, aki prostituált szolgáltatását veszi igénybe, erkölcsileg elítélendő, és ugyancsak az adott személyre nézve sértő (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.128/2019/4.)

A köztudomás

- **Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.316/2018/4. (BDT 2019.4015.)**
- A sérelemdíj iránti kereset alaptalan is lehet, ha az alperes nem bizonyítja ugyan jogsértő magatartása felróhatóságának, illetve a nem vagyoni hátrány bekövetkezésének hiányát, de a bíróság a köztudomású tények értékelésével arra a következtetésre jut, hogy az adott személyiségi jogsértés alkalmatlan arra, hogy nem vagyoni hátrányt okozzon, tehát az adott ügyben elrendelt objektív szankció alkalmazása megfelelő és elegendő eszköze a felperes által elszenvedett sérelem orvoslásának.

A sérelemdíj összegének felülmérlegelése

A sérelemdíj összegének felülmérlegelése

- **Összefoglaló vélemény kivonat**
- Az esetek egy részében előfordult, hogy a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörében a sérelemdíj összegén változtatott, és az elsőfokú bíróság által megállapított összeget felemelte. A másodfokú bíróságok ítéleteik indokolásában rögzítették, hogy az elsőfokú bíróság a releváns körülményeket túlnyomórészt megfelelően feltárta, a tényállást helyesen állapította meg, azonban a rendelkezésére álló bizonyítékokat okszerűtlenül vagy iratellenesen értékelte. A felülmérlegelés gyakran hivatkozott szempontját jelentette az, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a sérelemdíj mértéke meghatározásának módja körében irányadó bírói gyakorlatot.

A sérelemdíj összegének felülmérlegelése

- **Kúria Gfv.VII.30.284/2020/3.**
- A felülvizsgálati eljárásban a sérelemdíj összegének felülmérlegeléssel történő módosítására csak a mérlegelés körében irányadó körülmények jogszabálysértést megvalósító, kirívóan okszerűtlen értékelése ad alapot.

A sérelemdíj összegének felülmérlegelése

- **Kúria Pfv.IV.21.993/2018/7.**
- A felülvizsgálati eljárásban önmagában nem támadható a sérelemdíj összegszerűsége, ha a mérlegelés nem okszerűtlen és nem ellentétes a logika szabályaival.

A kártérítés mértékének meghatározása

Egyes kárfajták

Egyes kárfajták

- **Kúria Pfv.III.20.458/2023/9.**
- A károkozásból származó vagyoni előnyként azonosítható az, a gépjármű rendelkezésre állása által biztosított előny, amelyet a gépjárműnek a károsult szállításán kívüli, egyéb célú használata jelent.

Egyes kárfajták

- **Kúria Pfv.III.21.090/2012/7.**
- A gépjármű beszerzésével felmerült költség mértékének meghatározásánál értékelendő az is, hogy a gépjármű részben a család többi tagjának érdekeit is szolgálja.

Egyes kárfajták

- **Kúria Pfv.VIII.20.363/2019/7. (BH 2020.334.)**
- Az ingatlanban a károkozás folytán szükségessé vált beruházás költségeiből mint kárból le kell vonni a beruházás értéknövelő hatását. A készpénzvagyron befektetése eredményeként más vagyontárgyban, adott esetben az ingatlanban eredményezett értéknövekedés ugyanis a vagyon része marad, ebből következően a károkozót nem lehet annak megtérítésére kötelezni.

Egyes kárfajták

- **Kúria Pfv.I.21.307/2023/6. (BH 2024.266.)**
- Az elmaradt vagyoni előny jogi természetéből adódóan ilyen típusú kártérítési igény esetén nem bekövetkezett valódi tényeken alapuló, hanem valójában egy meg nem valósult (feltételezett, hipotetikus) helyzetet kell értékelni, ami a bizonyíthatóság terén bizonytalansági tényezőkkel terhelt. Ez szükségszerűen vonja maga után azt, hogy a bíróság a kár, illetve a kártérítés összegét tipikusan mérlegelés útján és nyilvánvalóan közelítő jelleggel tudja meghatározni.

**A járadék alkalmazásával,
alapjának és mértékének
meghatározásával kapcsolatos
problémák**

A járadék alkalmazásával, alapjának és mértékének meghatározásával kapcsolatos problémák

- **Kúria Pfv.III.20.282/2024/5. (BH 2024.207.)**
- A kártérítési járadék lényegadó ismérve, hogy az a jövőben rendszeresen felmerülő, pontosan kiszámítható időszakonként visszatérő, összegszerűségében is előre meghatározható károk megtérítésére szolgál. Adott esetben az olyan bizonytalansági tényezők, mint például a technika fejlődése, a károsult állapotából adódó szükségleteinek változása miatt a gyógyászati segédeszköz költsége olyan kár, amely akkor sem alapozza meg a járadékigényt, ha már most előre látható, hogy bizonyos idő múlva felmerül a csere szükségessége.

A járadék alkalmazásával, alapjának és mértékének meghatározásával kapcsolatos problémák

- **Kúria Pfv.III.20.307/2022/9.**
- A keresetveszteségnek (jövedelemkiesésnek) mint a jövedelempótló járadékra való jogosultság konjunktív feltételei egyikének fennállását abban az esetben is meg lehet állapítani, ha a károsultnak az életkorából adódóan a káreseményt megelőzően jövedelme még egyáltalán nem volt. Ilyenkor a járadék alapját összehasonlító adatok figyelembevételével kell meghatározni.

A járadék alkalmazásával, alapjának és mértékének meghatározásával kapcsolatos problémák

- **Kúria Pfv.III.20.166/2020/7.**
- Költségpótló járadék esetén nem indokolt annak véghatáridővel történő meghatározása, ha az igényjogosultság megszűnése jövőbeli, bizonytalan tényezőktől függ.

A járadék alkalmazásával, alapjának és mértékének meghatározásával kapcsolatos problémák

- **Kúria Pfv.III.20.110/2020/6. (BH 2023.36.)**
- A nyugdíjkorhatár elérése csak abban az esetben jelentheti a jövedelempótló járadékfizetési kötelezettség végső időpontját, ha már előre teljes bizonyossággal lehet számolni azzal, hogy az a jövedelemszerző tevékenység megszűnését eredményezi.

A járadék alkalmazásával, alapjának és mértékének meghatározásával kapcsolatos problémák

- **Kúria Pfv.III.21.638/2019/6.**
- A károsult által a munkavégzésével kapcsolatban, indokoltan felmerült kiadásainak megtérítésére kapott költségtérítés a jövedelempótló járadék alapjának meghatározásakor nem vehető figyelembe.

A járadék alkalmazásával, alapjának és mértékének meghatározásával kapcsolatos problémák

- **Kúria Pfv.III.20.755/2020/5.**
- A jövedelempótló járadék alapjának megállapításánál a károsultnak kifizetett költségtérítés figyelembevétele a káronszerzés tilalmába ütközik.

A járadék alkalmazásával, alapjának és mértékének meghatározásával kapcsolatos problémák

- **Kúria Pfv.III.21.160/2022/6. (BH 2023.298.)**
- A jövedelempótló járadék alapjához tartozó jövedelem körébe sorolható juttatások meghatározásakor azok rendeltetésének kell jelentőséget tulajdonítani. Munkabéreként kell figyelembe venni a költségtérítésként adott juttatást, ha a valódi rendeltetése a munka díjazása.

**Az adózatlan jövedelem mint
a jövedelempótló járadék
alapja**

Az adózatlan jövedelem mint a jövedelemempótló járadék alapja

- **Kúria Pfv.IV.20.863/2012. (BH 2013.15.)**
- Önmagában az a körülmény, hogy a jövedelem után a személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettséget nem teljesítették, nem jelenti azt, hogy a munkavégzésből eredő jövedelem a kártérítési perben keresetvesztés alapja nem lehet.

Az adózatlan jövedelem mint a jövedelempótló járadék alapja

- **Kúria Pfv.III.21.111/2016/8. (EBH 2020.P.1.)**
- A jövedelempótló járadékigény elbírálása során a pótlás alapjául szolgáló jövedelemmel szemben támasztható követelmények a következők: 1) a személyi jövedelemadó hatálya alá tartozzon, 2) munkavégzés ellenértéke legyen, 3) ne legyen jogellenesen szerzett jövedelem.

Az adózatlan jövedelem mint a jövedelempótló járadék alapja

- **Kúria Pfv.III.21.600/2019/6. (BH 2021.73.)**
- Amennyiben a károsult a tényleges munkavégzését és az ebből származó jövedelmét bizonyítja, úgy alappal tarthat igényt keresetvesztesége megtérítésére, függetlenül attól, hogy adófizetési kötelezettségét teljesítette-e vagy sem.

Az utóper

Az utóper

- **Kúria Pfv.III.21.213/2021/5. (BH 2022.205.)**
- Az anyagi jogerőhatás alóli kivételt jelentő utóper lényegadó ismérve, hogy szűk körben, a jogerős ítéletet megalapozó tények utóbb bekövetkezett lényeges megváltozása esetén teszi lehetővé a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránti keresetindítást. Ez értelemszerűen azt is jelenti, hogy a bíróság az utóperben az érdemi döntésének meghozatalakor kizárólag az említett jogszabályi feltétel fennállásának vizsgálatára szorítkozhat.

Az utóper

- **Kúria Pfv.III.20.559/2021/11. (BH 2022.152.)**
- Az inflációs hatás, amely nemcsak az elbírálandó jogviszony alanyait, hanem mindenkit érint, önmagában nem ad jogalapot a járadék összegének felemelésére, jogszabály pedig ún. indexálási kötelezettséget nem ír elő.

Az utóper

- **Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.117/2024/4.**
- Csak az a mechanikus jogértelmezés zárható ki, amely szerint valamennyi járadékigényt valorizálni kell az infláció miatt. A felperesek nyilvánvaló károsodására vezet, ha az alperes károkozó magatartása miatt szükségképpen felmerülő költségeik és kifejtett munkájuk – az inflálódásban jelentkező lényeges hatás következtében – kompenzáció nélkül marad.

Az utóper

- **Kúria Pfv.V.21.731/2019/5.**
- Az utóperben – az utóbb lényegesen megváltozott körülmények miatt – a szolgáltatást a megváltozott körülményekhez lehet igazítani, egyebekben az utóper nem érintheti a korábbi ítélethatályú határozat anyagi jogerejét: ha a felek egyezségükben az akkori ár- és értékviszonyoktól eltérő mértékben állapították meg a járadék összegét, akkor erre az utóperben meghozott döntésnél is figyelemmel kell lenni.

Köszönöm a figyelmet!